

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การออกประกาศกำหนดวิธีการหรือลักษณะในการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

กรมควบคุมโรคได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๔๐๗.๔/๖๖๐๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะอนุกรรมการร่างกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ดำเนินการ ยกร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการหรือลักษณะในการห้ามขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ. ออกตามความในมาตรา ๓๐ (๖) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมีสาระสำคัญ คือ “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการ หรือลักษณะทำการเปลี่ยนแปลงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเอาน้ำหวาน น้ำผลไม้ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดผสมหรือเจือปนลง เพื่อแต่งสี กลิ่น รส ยกเว้น การขายในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ” โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะลดปัญหา การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนและสตรี เนื่องจากลักษณะภายนอกของเหล้าป่นมีสีสัน สวยงามดึงดูดใจ มีรสชาติหวาน ดื่มง่าย จึงเป็นช่องทางสู่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่แอบแฝงมา ในคราน้ำหวานหรือน้ำผลไม้ อันส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านพัฒนาการทางสมอง การมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร การทะเลาะวิวาท และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย

กรมควบคุมโรค พิจารณาแล้วเห็นว่า สาระสำคัญของร่างประกาศดังกล่าว มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ หมวด ๔ การขายสุรา มาตรา ๒๒ และ มาตรา ๒๓ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการเก็บภาษีเข้ารัฐ ดังนี้

มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๑ หรือ ประเภทที่ ๒ ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใด เจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงาน สรรพสามิต และทำต่อน้ำพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ถ้าปรากฏว่า สุราที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าว ในวรรคก่อนเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้เป็นไปตามธรรมชาติ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นทำการ เปลี่ยนแปลงสุรา”

มาตรา ๒๓ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภท ที่ ๗ ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลง หรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น

ถ้าปรากฏว่า สุราที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าว ในวรรคก่อนเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้เป็นไปตามธรรมชาติ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นทำการ เปลี่ยนแปลงสุรา”

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องชัดเจนในการยกร่าง จึงขอหารือว่าร่างประกาศดังกล่าว ขัดต่อพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมควบคุมโรค โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพสามิต) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (กรมควบคุมโรค) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เมื่อมาตรา ๒๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ทำการเปลี่ยนแปลงสุราโดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใด เจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต และทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่โดยปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และมาตรา ๒๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๗ ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใด เจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่ม ในขณะนั้น การที่ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการหรือลักษณะในการห้ามขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. มีสาระสำคัญห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือ ลักษณะทำการเปลี่ยนแปลงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเอาน้ำหวาน น้ำผลไม้ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดผสมหรือเจือปนลง เพื่อแต่งสี กลิ่น รส ยกเว้นการขาย ในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ เป็นการกำหนดเงื่อนไขที่ต่างไปจากบทบัญญัติ ในมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ จึงกระทำมิได้

(นายอัษฎพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๕๖

^๑มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต และทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ถ้าปรากฏว่า สุราที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวในวรรคก่อน เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้เป็นไปตามธรรมชาติ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นทำการเปลี่ยนแปลงสุรา

^๒มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๗ ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น

ถ้าปรากฏว่า สุราที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวในวรรคก่อน เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีได้เป็นไปตามธรรมชาติ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นทำการเปลี่ยนแปลงสุรา